

Wanneer je maar wilt naar nieuwe afleveringen van je favoriete serie of programma kijken, is er steeds minder bij. Aanbieders van tv- en internetdiensten onderscheiden zich steeds meer met een tv-aanbod dat je alleen bij hen kunt afnemen.

NIET ALLES IS OVERAL TE ZIEN

STRIJD OM DE TV-KIJKER

Tot 2016 was het leven van de tv-kijker eenvoudig. Je kon – naast de gangbare zenders – bij nagevoeg alle aanbieders van internet en tv dezelfde extra tv-pakketten afnemen. In 2016 kwam daar grote verandering in.

In dat jaar werd er opnieuw onderhandeld over allerlei belangrijke tv-contracten. Zoals tussen Fox Sports en KPN en Fox Sports en Tele2: KPN kon als grote, kapitaalkrachtige partij een ‘goede deal’ voor zijn klanten krijgen en Tele2 niet. Met als gevolg dat Tele2-klanten geen live Eredivisiewedstrijden meer via hun provider kunnen kijken. En liefhebbers van de series van het Amerikaanse televisienetwerk HBO, bekend van onder meer Game of Thrones, vanaf 1 januari dit jaar aangewezen zijn op kabelgigant Ziggo. Fijn voor Ziggo-klanten, maar als liefhebber van de HBO-series heb je mooi het nakijken als je geen klant bent van Ziggo. En sinds begin mei is het strijdtoneel uitgebreid: ook Discovery Network is onderhandelingen gestart met diverse providers, onder meer over de uitzendrechten voor de zenders Animal Planet, Discovery en Eurosport.

WEINIG TE KIEZEN

Providers onderscheiden zich graag met een aanbod dat je alleen bij hen kunt afnemen. ‘Unieke content’, zo

“Het is een beetje alsof Albert Heijn het alleenrecht krijgt op de verkoop van Coca-Cola”

heet dat in jargon. Het is een beetje alsof Albert Heijn het alleenrecht op de verkoop van Coca-Cola heeft. Daarover zouden we niet zeggen: ‘maar er zijn toch andere supermarkten met Pepsi-Cola?’. Bij tv-providers doen we dat wel en betalen we zelfs voor producten waar we niet om vragen, want die zitten nu eenmaal in het pakket. Daar komt bij dat de markt voor snel internet (breedband-internet) en tv wordt gedomineerd door twee partijen: KPN en Ziggo. Om klanten zo stevig mogelijk aan zich te binden, bieden ze allerlei producten en diensten aan, van uitgesteld tv-kijken tot onbeperkt vast bellen. Veel van deze diensten worden gebundeld aangeboden. Het is goedkoper om internet, bellen, tv en mobiele telefonie bij dezelfde provider te nemen. Slim bedacht, want zo zijn consumenten steeds meer gebonden aan hun provider. Dit zou geen probleem zijn als er genoeg alternatieven zijn voor het aanbod van dit machtige tweetal, maar er is in Nederland helaas weinig te kiezen.

Een voorbeeld van een alternatief dat goed aanslaat is Netflix. Deze aanbieder van series en films is in september 2013 begonnen in Nederland, en had na een jaar al 355.000 abonnees. Aan het eind van 2017 was dat aantal gestegen naar 2 miljoen! Voor een tientje per maand heb je onbeperkt toegang tot series en films, te bekijken op een apparaat naar keuze. Het enige wat je verder nodig hebt is een redelijk vlotte internetverbinding (minimaal 5 megabit per seconde). Het Netflix-model geeft je dus keuzevrijheid: je kiest zelf welke series en films je wilt zien en via welke provider.

LIVE TV

Er zijn meerdere diensten zoals Netflix, maar dan voor live tv kijken (zie het kader op pagina 19). Die diensten

WALHALLA IN HARDERWIJK

Wie in Harderwijk woont heeft geluk: er is daar snel internet én keus uit verscheidene internetaanbieders. Beheerder Cai Harderwijk is verantwoordelijk voor het netwerk, de aanbieders voor de diensten. Deze strikte scheiding maakt dat het netwerk zeer efficiënt wordt benut en daardoor uiteindelijk goedkoper is voor de inwoners. Het netwerk van Cai is open en er zijn maar liefst acht verschillende aanbieders. In tegenstelling tot bij Ziggo zijn klanten niet verplicht om tv af te nemen, maar kunnen ze ook kiezen voor alleen internet. Met die unieke aanpak gooit Cai hoge ogen in Europa: in 2015 won Cai de European Broadband Award in de categorie ‘open toegang en concurrentie’, uitgereikt door de Europese Commissie. Ook wat ons betreft biedt Cai Harderwijk een oplossing die navolging verdient.

lijken nog niet erg door te breken. Consumenten willen kennelijk nog steeds het liefst tv kijken op het grote scherm in de woonkamer, zonder al te veel gedoe en gewoon bij de vertrouwde tv-aanbieder. Wat ook niet helpt is dat bij de tv-aanbieders via de kabel tv en internet gebundeld zijn. Los internet afnemen is niet mogelijk.

Live sport kijken gaat nagenoeg nog altijd via de tv-provider. Desondanks is het aantal huishoudens dat zijn tv-abonnement zegt aan te houden om live tv te kijken wel wat gedaald: van 59% in 2015 tot 41% begin 2016, blijkt uit cijfers van onderzoeksbureau Telecompaper.

KPN en Ziggo hebben de breedband-internetmarkt voor 90% in

handen. Er zijn meer aanbieders, zoals Telfort en XS4All, maar die zijn onderdeel van KPN. Andere partijen, zoals Tele2 en NLE, gebruiken het netwerk van KPN en betalen hiervoor huur. Op dat huurtarief baseren de kleine providers de prijzen voor hun klanten. Het netwerk van KPN noemen we open, omdat het ook voor andere aanbieders toegankelijk is. Bij Ziggo en andere kabelmaatschappijen valt er in principe niet te kiezen: je hebt één aanbieder per regio. En klanten zijn verplicht om tv af te nemen bij hun internetabonnement. Veel reden om een live tv-dienst af te nemen heb je dan ook niet bij Ziggo, want je gaat niet nóg eens betalen voor dezelfde zenders.

DOMINANTE AANBIEDERS

De Consumentenbond vindt dat er voor een goed functionerende (telecom)markt voldoende concurrentie moet zijn. In Nederland is het door de dominantie van twee partijen en hun bundeling van diensten voor consumenten steeds moeilijker om goede alternatieven te vinden voor het aanbod van de 'grote jongens'. Ook de strijd om exclusieve content draagt hier niet aan bij. Inge Piek, campagneleider bij de Consumentenbond: 'De consument moet voldoende keuze hebben, daar gaat het ons om. Doordat nu bepaalde series en ander tv-aanbod alleen van één provider kunnen worden afgenomen, is er voor consumenten minder écht te kiezen. Dat vinden wij zorgelijk.' De Europese consumentenorganisatie BEUC, waarvan ook de Consumentenbond deel uitmaakt, maakt zich bovendien zorgen over het beleid van de Europese Commissie. Dat zou zich ook richten op het sneller maken van internet en daardoor minder op het creëren en in stand houden van voldoende concurrentie. De Autoriteit Consument en Markt

(ACM) onderzoekt momenteel wat de mogelijke gevolgen zijn van de opkomst van de zogenoemde quad play-pakketten: internet, vast bellen, tv en mobiel ineen. Ook onderzoekt de ACM de opkomst van het aanbieden van exclusieve content, zoals Ziggo met HBO-series doet. De vereniging van telecom- en kabelbedrijven NLConnect zegt daarover op haar site: 'Exclusieve content leidt tot uitsluiting van kleinere providers, waardoor een afname van concurrentie op de markt dreigt.'

ANDERE LANDEN

NLConnect vindt dat verscherpt toezicht en maatregelen nodig zijn om dit te stoppen. Zo moet Ziggo verplicht worden om HBO-programma's onder gelijke voorwaarden aan alle providers aan te bieden. 'Als bijvoorbeeld HBO niet alleen bij Ziggo kan worden afgenomen maar ook bij andere providers, is er voor consumenten meer te kiezen', zegt campagneleider Inge Piek. 'Eigenlijk zou je dat ook voor andere "content" geregeld willen hebben.' Maar tot op heden zit er in ons land

“ Voor een goed functionerende telecommarkt moet er voldoende concurrentie zijn”

weinig beweging in de markt van internet en tv. Misschien valt er iets te leren van ons omringende landen. Daar zijn de ontwikkelingen een stuk verder. Zo is in België sinds begin 2016 de kabel opengesteld voor andere aanbieders. En in Noorwegen heeft de toezichthouder het bundelen van internet en tv zelfs als illegaal bestempeld. We zijn benieuwd naar wat onze leden vinden van de huidige situatie in Nederland. Is er ook hier verandering op de providermarkt nodig of is het goed zoals het nu is? Praat mee op consumentenbond.nl/praatmee-opennetwerk. <<

LIVE TV KIJKEN VIA INTERNET

Wie graag live tv kijkt – oftewel gewoon kijken wat er op dat moment op tv is – maar geen behoefte heeft aan een groot zenderpakket, kan terecht bij KPN Play en Knippr van T-Mobile (allebei €10 per maand). Naast onder meer de publieke omroepen, RTL en SBS bieden deze aanbieders Discovery en National Geographic. De diensten zijn los af te nemen; je hoeft geen klant te zijn van KPN of T-Mobile. Ze werken in een internetbrowser én hebben een app voor iOS- en Android-apparaten. Wie liever op het grote scherm van de tv wil kijken, heeft een Google Chromecast (een stick waarmee je online video en muziek kunt afspelen op je televisie) of een Apple TV-kastje nodig. Gemiste programma's zijn tot een week terug te zien.

Bij de internetdienst NLziet kun je momenteel tot wel een jaar terug programma's van RTL, SBS en NPO terugkijken. De dienst wordt naar verluidt dit jaar nog aangevuld met live tv.

TIP: Op film.nl is op te zoeken waar je welke films en series kunt bekijken.

SMAAKT DIT NAAR MEER?

Ontdek gratis 2 maanden* lang alle tests en tips van de Consumentenbond.

Ja, ik wil gratis kennismaken

Ik ontvang liever de nieuwsbrief

*) maandelijks opzegbaar, ook tijdens de eerste 2 maanden